

НАРЕДБА No 2 от 24 април 1997 г.

ЗА ОРГАНИЗИРАНЕ И ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЕТСКИ И УЧЕНИЧЕСКИ ОТДИХ И ТУРИЗЪМ

Издадена от Министерството на образованието, науката и технологиите
Обнародвана, ДВ, бр. 43 от 1997 г., изм. и доп., бр. 74 от 1998 г.,
бр. 9 от 2005 г., бр. 24 от 2006 г.

Раздел I

Общи положения

Чл. 1. С тази наредба се уреждат условията и редът за организиране и провеждане на детския и ученическият отдих и туризъм в страната и в чужбина.

Чл. 2. Организираният детски и ученически отдих и туризъм е израз на социалната политика на държавата с цел възпитание на децата и учениците, физическото и духовното им развитие, възстановяването и укрепването на тяхното здраве.

Чл. 3. Всички деца и ученици имат право да ползват определените с наредбата видове и форми на организиран отдих и туризъм съобразно личните си предпочитания и възможностите на родителите или настойниците им.

Чл. 4. (Изм., ДВ, бр. 9 от 2005 г., бр. 24 от 2006 г.) (1) Детският и ученическият отдих и туризъм се организират и провеждат от детската градина, училището или обслужващото звено самостоятелно или въз основа на договор, сключен между директора на детската градина, училището или обслужващото звено и лице, което има право да предоставя съответните услуги.

(2) Координацията и контролът на дейностите по ал. 1 се осъществяват от регионалните инспекторати по образованието.

Чл. 5. (Отм., ДВ, бр. 9 от 2005 г.)

Чл. 6. (Отм., ДВ, бр. 9 от 2005 г.)

Чл. 7. (Изм., ДВ, бр. 9 от 2005 г.) Отдихът на децата и учениците, организиран от общините в почивни бази, управлявани или стопанисвани от тях, се осъществява в съответствие с изискванията, определени от общинските съвети.

Раздел II

Условия и ред за организиране и провеждане на детския и ученическият отдих и туризъм

Чл. 8. (Доп., ДВ, бр. 9 от 2005 г.) Отдихът в почивните бази, екскурзионното летуване, излетите, походите и експедициите, училището сред природата, селският туризъм, спортните почивни бази, екскурзии и др. са форми на организиран отдих на децата и учениците, при които се провежда възпитателна, културно-развлекателна, здравно-закалителна и лечебно-оздравителна работа.

Чл. 9. (1) Според характера и предназначението си почивните бази за децата и учениците са от общ тип и лечебно-оздравителни.

(2) В почивните бази за отдих от общ тип се осигуряват условия за укрепване здравето на децата чрез физкултура, спорт и туризъм и със занимания по интереси и желания на учениците.

(3) (Изм., ДВ, бр. 9 от 2005 г.) Лечебно-оздравителните бази са предназначени за почивка на деца и ученици с хронични заболявания, изискващи спазване на специален лечебно-оздравителен режим.

(4) Лечебно-оздравителният отдих на учениците се организира в специално предназначени за това почивни бази съгласно изискванията на Министерството на здравеопазването.

Чл. 10. (Изм., ДВ, бр. 9 от 2005 г.) За откритите почивни бази за сезон се уведомява съответната регионална инспекция за опазване и контрол на общественото здраве (РИОКОЗ) по местонахождението на обекта в срока и съгласно изискванията по чл. 36, ал. 1 от Закона за здравето.

Чл. 11. (Изм., ДВ, бр. 9 от 2005 г.) В почивните бази знамето на Република България се вдига при тържествено откриване на сезона и се спуска при закриването му.

Чл. 12. (Изм., ДВ, бр. 74 от 1998 г., бр. 9 от 2005 г., бр. 24 от 2006 г.) (1) За всеки организиран отдих и туризъм по чл. 8 директорът на детската градина, училището или обслужващото звено:

1. издава заповед за провеждане на формата, която задължително съдържа:

а) начална и крайна дата на организирания отдих и туризъм;

б) начален, краен пункт и маршрут на пътуването;

в) ръководния и педагогическия персонал, отговорни за провеждането на формата, и техните задължения;

2. командирова служителите на детската градина, училището или обслужващото звено, определени за провеждането на формата;
3. организира и контролира:
  - а) информирането на родителите, настойниците или попечителите на децата или учениците за провеждане на формата;
  - б) предоставянето на писмено съгласие на родителите, настойниците или попечителите за участие на детето или ученика в съответната форма;
4. организира и контролира провеждането на инструктаж на децата или учениците и на техните родители, настойници или попечители за безопасност и културно поведение; проведенният инструктаж се удостоверява с подписите на участниците в съответната форма на организиран отход и на техните родители, настойници или попечители;
5. контролира предоставянето за всяко дете или ученик на документ, издаден от личния (семеен) лекар на детето или ученика;
6. заверява с подпис и печат списък на децата или учениците с данни за трите имена, дата и година на раждане, група или клас;
7. изисква от лицата, предоставящи туристическата услуга, да удостоверят правото си да извършват съответния вид туристическа дейност - когато отидат се организира по договор;
8. изисква данни за лиценза на превозвача, когато превозът на децата или учениците се организира с автобус;
9. контролира застраховането на участниците във формите.

(2) Когато формите на организиран отход по чл. 8 се провеждат през учебно време, директорът организира, осигурява и контролира реструктурирането на учебното съдържание.

Чл. 12а. (Нов, ДВ, бр. 9 от 2005 г., изм., бр. 24 от 2006 г.) (1) Преди всяко провеждане на формите на организиран отход и туризъм по чл. 8 директорите на детски градини, училища и обслужващи звена уведомяват съответния регионален инспекторат по образованието (РИО) и представят в писмена форма предварителна информация за:

1. формата на организиран отход и туризъм;
2. общите условия на организиран отход и туризъм, която задължително включва:
  - а) начална и крайна дата на организиран отход и туризъм;
  - б) начален, краен пункт и маршрут на пътуването;
  - в) брой на нощувките, местоположението и вида на обектите за нощувка - когато пътуването включва нощувка;
  - г) транспортните средства, които ще бъдат използвани, данни за превозвача, а когато превозът на децата и учениците се организира с автобус - и данни за лиценза на превозвача;
  - д) организацията на хранене на децата и учениците;
3. специфичните условия на организиран отход и туризъм, в зависимост от формата;
4. лицето, което ще предоставя туристическата услуга, включително и за правото му да осъществява такава дейност - когато отидат се организира по договор;
5. информация за реструктуриране на учебното съдържание - когато формата на организиран отход и туризъм се провежда в учебно време.

(2) Към уведомлението по ал. 1 се прилагат:

- а) писмена информация за условията на организиран отход и туризъм, предоставена от лицата, предлагащи туристическата услуга - когато отидат и туризмът се организират по договор;
- б) заповедта по чл. 12, ал. 1, т. 1;
- в) списъкът на децата или учениците по чл. 12, ал. 1 т. 6;
- г) писменото съгласие на родителите, настойниците или попечителите на децата или учениците за провеждане на формата по чл. 8;
- д) доказателства за проведен инструктаж по чл. 12, ал. 1, т. 4;
- е) документи, удостоверяващи правото на лицата, предоставящи туристическата услуга, да извършват съответния вид туристическа дейност - когато отидат се организира по договор;
- ж) лицензът на превозвача - когато превозът на децата или учениците се организира с автобус.

(3) При необходимост началникът на РИО може да изиска от директора на детската градина, училището и обслужващото звено допълнителна информация за организиран отход и туризъм по чл. 8.

(4) Формите на организиран отход и туризъм се провеждат, ако в 7-дневен срок от постъпване на документите по ал. 1 и 2 или на допълнителната информация по ал. 3 не е постъпило отрицателно мотивирано писмено становище от началника на РИО.

Раздел III

Изисквания към персонала, обслужващ провеждането

на отдиха на децата и учениците

Чл. 13. (Изм., ДВ, бр. 24 от 2006 г.) Броят и видът на персонала при организиран отдих и туризъм се определят в зависимост от формата по чл. 8, броя и възрастовия състав на децата и учениците.

Чл. 14. За педагогически персонал, обслужващ почивните бази, се осигуряват директори от системата на просветата, учители, възпитатели, педагогически съветници и по изключение - студенти, обучаващи се по педагогически специалности.

Чл. 15. (Изм., ДВ, бр. 24 от 2006 г.) Медицинският персонал при провеждането на различни форми на отдих се осигурява от организатора.

Чл. 16. Когато почивната база е разположена край водна площ, организаторът задължително спазва Наредбата за водноспасителна дейност и обезопасяване на водните площи, приета с ПМС No 182 от 1996 г. (ДВ, бр. 65 от 1996 г.).

Чл. 17. За обучение по туризъм и ски, както и за водене на походи в планините и за ученическа екскурзионно летуване в планините се осигуряват инструктори съобразно изискванията за провеждане на туристически прояви на Българския туристически съюз.

Чл. 18. Не се допускат да работят в хранителния блок на почивната база лица, които не отговарят на изискванията на Наредба No 53 от 1978 г. за медицинските прегледи на постъпващите и работещите в хранителните, комуналните обекти и здравните заведения (обн., ДВ, бр. 8 от 1979 г.; изм., бр. 30 от 1993 г., бр. 99 от 1995 г.; попр., бр. 101 от 1995 г.).

Раздел IV

Изисквания към участниците в различните форми на ученически отдих

Чл. 19. (1) Децата и учениците, които участват в различните форми на организиран отдих, подлежат на предварителен медицински преглед в срок не по-рано от три дни до началото на отдиха.

(2) (Доп., ДВ, бр. 74 от 1998 г., изм., бр. 9 от 2004 г., бр. 24 от 2006 г.) Медицинските прегледи се извършват от личния (семеен) лекар на децата или учениците.

(3) (Изм., ДВ, бр. 74 от 1998 г., отм., бр. 24 от 2006 г.)

Чл. 20. (1) При организиране и провеждане на различни форми на отдих при възможност се включват деца и ученици от близки възрастови групи.

(2) (Изм., ДВ, бр. 9 от 2005 г.) Децата и учениците от домовете за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа, се ползват с предимство при организиране и провеждане на отдиха и туризма.

Чл. 21. (1) В организираните форми на отдих не се допускат деца или ученици, които са:

1. с декомпенсирани хронични заболявания;
2. контактни на заразни болести;
3. заболели от заразни болести;
4. (отм., ДВ, бр. 9 от 2005 г.)
5. с никтурия;
6. ненавършили тригодишна възраст, а за екскурзионно летуване - 12 години.

(2) (Отм., ДВ, бр. 9 от 2005 г.)

Чл. 22. (1) (Изм., ДВ, бр. 24 от 2006 г.) Участниците в различните форми на организиран отдих и туризъм задължително се застраховат за тяхна сметка или за сметка на организатора.

(2) Чуждестранните граждани - участници в различните форми на организиран ученически отдих и туризъм, трябва да са застраховани в държавата, чиито граждани са те. Ако при пристигането им се установи, че не са застраховани, организаторът на отдиха им задължително ги застрахова срещу злополука за тяхна сметка.

(3) Чуждестранните граждани, участващи в различните форми на организиран детски и ученически отдих и туризъм, представят медицински документ, удостоверяващ здравното им състояние и изключващ контакт с остри заразни заболявания.

Раздел V

Мерки за опазване на живота и здравето на децата и учениците

Чл. 23. Ръководителите на различните форми на организиран отдих и туризъм, медицинският, педагогическият и останалият обслужващ персонал носят лична отговорност за живота и здравето на децата и учениците от момента на поемането им в сборния пункт, по време на отдиха и до връщането им при родителите или настойниците.

Чл. 24. (1) (Изм., ДВ, бр. 24 от 2006 г.) Директорът на детската градина, училището или обслужващото звено, лицето, предоставящо туристическата услуга съвместно с ръководителя предприемат мерки

за опазване на живота, здравето и сигурността на децата и учениците в зависимост от специфичните условия на организираните отдици и мястото на провеждането му.

Чл. 25. Медицинският персонал, обслужващ отдица и туризма на децата и учениците, спазва задълженията си, посочени в приложение No 4.

Чл. 26. (1) (Изм., ДВ, бр. 24 от 2006 г.) При екскурзионното летуване, излетите, походите, експедициите и екскурзиите медицинският персонал осигурява медицинска чанта с необходимите лекарствени средства за оказване на спешна медицинска помощ.

(2) (Изм., ДВ, бр. 9 от 2005 г., отм., бр. 24 от 2006 г.)

Чл. 27. (1) (Изм., ДВ, бр. 9 от 2005 г.) Организаторът на отдица осигурява необходимите медикаменти и консумативи за зареждане на шкаф за спешна медицинска помощ, медицинската чанта и оборудването на лекарския кабинет.

(2) (Изм., ДВ, бр. 74 от 1998 г., бр. 9 от 2005 г.) Медицинският персонал отчита разхода на медикаменти и консумативи пред организатора на отдица.

Чл. 28. При осигуряване на медицинския персонал, водните спасители, планинските водачи и главните готвачи организаторът изисква от тях документ за правоспособност.

Чл. 28а. (Нов, ДВ, бр. 9 от 2005 г.) (1) Автомобилният превозвач на участниците във формите на организиран отдици по чл. 8 е длъжен да осигури в превозното средство: оборудвана чанта с медикаменти за оказване на спешна медицинска помощ, шини за имубилизация на горен и долен крайник и врат; въже - алпийско, 50 м; голям фенер - акумулаторен.

(2) Превозването с автобус на участниците по време на формите на организираните отдици по чл. 8 се извършва в светлата част на денонощието и по безопасен маршрут. Маршрутът и времето за пътуването се съгласуват писмено с организатора.

(3) По време на екскурзии с автобусен превоз на децата и учениците в рамките на денонощието се осигурява не по-малко от 8 часа нощувка в туристически обект.

Раздел VI

Финансово и ресурсно осигуряване

Чл. 29. (1) (Изм., ДВ, бр. 9 от 2005 г., изм. и доп., бр. 24 от 2006 г.) Организираните детски и ученически отдици и туризъм може да се финансира със средства от републиканския бюджет чрез бюджета на Министерството на образованието и науката и други министерства и ведомства, от бюджета на общините, от собствени приходи и/или със средства на участниците във формите по чл. 8.

(2) (Изм., ДВ, бр. 74 от 1998 г., бр. 9 от 2005 г., бр. 24 от 2006 г.) Средствата за дейностите по организирането и провеждането на детския и ученическият отдици се набират и разходват съгласно изискванията на чл. 44 от Закона за народната просвета.

Чл. 30. (Отм., ДВ, бр. 9 от 2005 г.)

Чл. 31. (Отм., ДВ, бр. 24 от 2006 г.)

Чл. 32. (Изм., ДВ, бр. 74 от 1998 г., бр. 9 от 2005 г.) Размерът на дневните стойности хранителни оклади се определя съобразно действащите рецептурници за ученическо хранене, физиологичните норми за хранене, утвърдени от министъра на здравеопазването, и пазарните цени на хранителните продукти.

Чл. 33. (Изм., ДВ, бр. 9 от 2005 г., отм., бр. 24 от 2006 г.)

Чл. 34. (Изм., ДВ, бр. 74 от 1998 г., бр. 9 от 2005 г., отм., бр. 24 от 2006 г.)

Чл. 35. (Изм., ДВ, бр. 9 от 2005 г., отм., бр. 24 от 2006 г.)

Чл. 36. (Изм., ДВ, бр. 74 от 1998 г., отм., бр. 9 от 2004 г.)

Чл. 37. (1) (Предишен чл. 37, изм., ДВ, бр. 74 от 1998 г., доп., бр. 9 от 2005 г., изм., бр. 24 от 2006 г.)

Служителите на детската градина, училището или обслужващото звено, определени за провеждането на организираните отдици и туризъм, се командироваат съгласно трудовото законодателство.

(2) (Нова, ДВ, бр. 74 от 1998 г., изм., бр. 9 от 2005 г., отм., бр. 24 от 2006 г.)

Чл. 38. (Изм., ДВ, бр. 74 от 1998 г., отм., бр. 9 от 2005 г.)

Допълнителни разпоредби

§ 1. (1) Деца и ученици - чужди граждани, или деца без гражданство, които са от българска народност и живеят поотделно или в български общности в чужбина, могат да почиват в страната при условията и по реда на тази наредба.

(2) Българска народност се определя въз основа на поне един от следните документи:

1. акт за раждане, кръщелно свидетелство или друг акт за гражданско състояние;

2. паспорт или друг официален документ за самоличност;
  3. документ, издаден от организация на българска общност в чужбина.
- § 2. (Изм. и доп., ДВ, бр. 74 от 1998 г., отм., бр. 9 от 2005 г.)
- § 2а. (Нов, ДВ, бр. 9 от 2005 г.) Училище сред природата е форма на туристическа дейност, организирана за съответния клас в учебно време и във връзка с осъществяването на учебен процес по определени учебни предмети.
- § 2б. (Нов, ДВ, бр. 9 от 2005 г.) Екскурзионното летуване е туристическа дейност за учениците с цел поддържане и развитие на физическата дееспособност и формиране на екологична култура.

Заклучителни разпоредби

§ 3. (Изм. ДВ, бр. 9 от 2005 г., бр. 24 от 2006 г.) Контрол по спазване на наредбата се осъществява от Министерството на образованието и науката, регионалните инспекторати по образованието и и органите на държавния здравен контрол за частта, отнасяща се до опазване на живота и здравето на децата и учениците.

§ 4. (Изм., ДВ, бр. 9 от 2004 г.) Тази наредба се издава на основание чл. 35 ЗНП.

ПРИЛОЖЕНИЕ No 1 КЪМ ЧЛ. 6, АЛ. 1
(Отм., ДВ, бр. 9 от 2005 г.)

ПРИЛОЖЕНИЕ No 2 КЪМ ЧЛ. 13
(Изм., ДВ, бр. 74 от 1998 г., доп., бр. 9 от 2005 г., отм., бр. 24 от 2006 г.)

ПРИЛОЖЕНИЕ No 3 КЪМ ЧЛ. 12А, Т. 3
(Изм., ДВ, бр. 9 от 2005 г., отм., бр. 24 от 2006 г.)

ПРИЛОЖЕНИЕ No 4 КЪМ ЧЛ. 25

Задължения на медицинския персонал,
обслужващ почивна база или екскурзионни групи

1. Приемане и поддържане на медицинския пункт - оборудване, зареждане с инструментариум, лекарствени и превъзочни средства.
2. Контролиране санитарно-хигиенното състояние на почивна база преди настаняването на лагерниците и ежедневно.
3. Съвместно с началник почивна база и домакина изготвя седмичното меню, като ежедневно контролира работата в кухненския блок - технология, хигиенен режим, 48-часови проби от храната.
4. Следи за спазването на възрастовъобразен дневен и лечебно-оздравителен режим.
5. Оказва амбулаторна, неотложна и спешна медицинска помощ на лагерниците и персонала, като при необходимост осигурява хоспитализация на нуждаещите се.
6. Установява връзка с местното лечебно-профилактично заведение и хигиенно-епидемиологичната служба.
7. Проверява медицинските карти на децата и личната здравна документация на персонала от кухненския блок преди началото на смяната.
8. Провежда здравно-просветна дейност, закалителни процедури и лечебно-оздравителни мероприятия.
9. В почивни бази край водни площи контролира и присъства по време на къпане, плажна дейност, спортни мероприятия, походи извън района на лагера с готовност за оказване на спешна и неотложна помощ.
10. Води здравната документация на почивната база.
11. Отговаря за здравето на лагерниците от приема им на сборния пункт, по време на смяната, до връщането им на родителите.
12. Отчита ежедневно изразходването на лекарства и превъзочни средства.

ПРИЛОЖЕНИЕ No 5 КЪМ ЧЛ. 26, АЛ. 1
(Отм., ДВ, бр. 24 от 2006 г.)

ПРИЛОЖЕНИЕ No 6 КЪМ ЧЛ. 26, АЛ. 2
(Отм., ДВ, бр. 9 от 2005 г.)